

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 16.11.2015

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. V septembru začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov ('Istrska belica' šesto leto, 'Leccino' pa peto leto), vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (za dve lokaciji). Trdoto plodov določamo s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²). Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v lanskem letu smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljčno muho (izhodne luknje). Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Rezultati

V letošnjem letu smo tako kot lansko leto začeli s spremljanjem zrelosti dva tedna prej (**1.septembra**) kot v prejšnjih letih, tako da prvih rezultatov nismo mogli primerjati z istim obdobjem v prejšnjih letih. Prvo vzorčenje sorte 'Istrska belica' in sorte 'Leccino' smo opravili na štirih lokacijah (Baredi, Beneša, Ronk, Sveti Peter), medtem ko lani na dveh. Sorto 'Maurino' smo vzorčili na Baredih. Teden kasneje (**8.september**) smo dodatno vzorčili še v Brdih (Gradno, Kozana - 'Istrska belica', Gradno - 'Leccino') in na Goriškem (Kromberk, Šempeter – obe sorti). **14.septembra** smo začeli s preverjanjem dozorevanja še v nasadu nad Lamo (Bivje), kjer ugotavljamo dozorevanje plodov iz starejšega nasada, ki je v opazovanju že daljše obdobje ter dozorevanje v mladem nasadu.

Večji del oljk je že obran, ponekod je ostala še sorta Istrska belica. Med opazovanimi nasadi smo tokrat vzorčili plodove sorte Leccino in Istrske belice z Ronka in Beneše, kjer so ostali samo še zaradi opazovanj ter plodove Maurina iz Purissime. Drugi plodovi so že obrani.

Leccino, Maurino:

Indeks zrelosti, ki ga ugotavljamo na podlagi obarvanosti se v zadnjem obdobju ni veliko spremenil (Ronk, Beneša). Za obiranje sorte Leccino je priporočena vrednost indeksa zrelosti (obarvanja) med 3,5 do 4. V zadnjem obdobju indeks zrelosti narašča zelo počasi, trdota pa je padla. Oljevitost v laboratorijski oljarni je močno padla na obeh spremljanih lokacijah. Pri predelavi je prišlo do emulzije, zato je bilo olje težko pridobiti iz plodov. Za sorto Leccino je splošno znano, da lahko pride do takih težav, kadar je veliko vlage in so plodovi prezreli. Vsebnost olja na suho snov se v zadnjem obdobju ne spreminja več, zato ga je smiselno čim prej pobrati. Indeks zrelosti sorte Maurino se ni bistveno spremenil, trdota plodov je močno padla, oljevitost pa je ostala skoraj nespremenjena. Sorta Maurino je načeloma že obrana.

Istrska belica:

Indeks zrelosti Istrske belice je ocenjen glede na število zeleno-rumenih in zelenih plodov. Trdota plodov v času dozorevanja načeloma pada, vendar lahko v času pred intenzivnim dozorevanjem po obdobju s padavinami pomeni naraste. V zadnjem obdobju so se plodovi te sorte začeli intenzivno barvati, trdota je na obeh (Ronk, Beneša) lokacijah močno padla, vsebnost olja pa je nekoliko nižja kot pri zadnjem vzorčenju. Vsebnost olja na suho snov načeloma ne narašča več. Na opazovanih lokacijah je že primeren čas za obiranje Istrske belice.

Kljub podatkom, ki jih lahko spremljate preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osončenosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnik (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljčnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

Pripravila: mag. Viljanka VESEL, univ.dipl.ing.agr.,
vodja Poskusnega centra za oljkarstvo pri KGZS – Zavod GO

Priloge:

Preglednica 1 : Spremljanje dozorevanja sorte ISTRSKA BELICA

Preglednica 2: Spremljanje dozorevanja sorte MAURINO

Preglednica 3: Spremljanje dozorevanja sorte LECCINO

Slika 1: Vsebnost olja pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2003 dalje

Slika 2: Indeks zrelosti pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2003 dalje

Slika 3: Trdota plodov pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2011 dalje

Slika 4: Vsebnost olja pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2003 dalje

Slika 5: Indeks zrelosti pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2003 dalje

Slika 6: Trdota plodov pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2011 dalje

Slika 7: Vsebnost olja pri sorti Istrska belica na lokaciji Ronk od 2003 dalje

Slika 8: Trdota plodov pri sorti Istrska belica na lokaciji Ronk od 2010 dalje

Slika 9: Vsebnost olja pri sorti Istrska belica na lokaciji Beneša od 2003 dalje

Slika 10: Trdota plodov pri sorti Istrska belica na lokaciji Beneša od 2010 dalje

Slika 11: Vsebnost olja pri sorti Leccino v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Slika 12: Indeks zrelosti pri sorti Leccino v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Slika 13: Trdota plodov pri sorti Leccino v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Slika 14: Vsebnost olja pri sorti Istrska belica v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Slika 15: Trdota plodov pri sorti Istrska belica v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Razlaga:

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

0 – plod zelene barve,

1 – plod rumeno-zelene barve,

2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,

3 – več kot polovica ploda temno obarvana,

4 – povrhnjica črna obarvana, meso neobarvano,

5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,

6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,

7 – povrhnjica črna, meso obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska belica je ocenjen in ni prikazan v grafih zaradi vrednosti nižjih od 1, ko je zelo težko razlikovati med zelenimi in zeleno-rumenimi plodovi

Preglednica 1A : Spremljanje dozorevanja sorte **ISTRSKA BELICA**

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
ISTRSKA BELICA - RONK								
31.08.15	57	43	16	37	281	2,21	0,06	9,0%
07.09.15	56	44	18	41	292	2,27	0,18	11,0%
13.09.15	62	38	17	45	253	2,53	0,23	11,2%
20.09.15	59	41	18	44	277	2,83	0,90	12,6%
28.09.15	58	42	20	48	301	3,38	0,93	12,8%
04.10.15	60	40	20	50	307	3,24	0,97	14,1%
11.10.15	62	38	19	50	221	3,43	1,00	12,4%
18.10.15	60	40	20	50	261	3,83	1,04	13,9%
25.10.15	59	41	22	54	221	3,45	1,07	15,2%
01.11.15	60	40	21	53	190	3,36	1,07	15,2%
08.11.15	58	42	23	55	178	3,60	1,51	16,1%
15.11.15					149	3,87	1,87	15,9%
ISTRSKA BELICA - BENEŠA								
31.08.15	60	40	13	33	301	2,10	0,15	8,2%
07.09.15	57	43	17	40	295	2,20	0,23	10,4%
13.09.15	60	40	15	38	256	2,48	0,25	11,0%
20.09.15	61	39	18	46	282	2,73	0,93	12,8%
27.09.15	59	41	18	44	289	2,72	0,95	13,0%
04.10.15	59	41	19	46	274	2,80	0,99	14,8%
11.10.15	60	40	19	48	214	2,93	1,00	14,5%
18.10.15	61	39	21	54	260	2,92	1,02	14,8%
25.10.15	57	43	22	51	223	3,19	1,03	16,7%
01.11.15	56	44	23	52	185	2,97	1,23	19,8%
08.11.15	55	45	25	56	163	3,03	1,63	20,7%
15.11.15					124	3,41	2,41	19,0%
ISTRSKA BELICA - BAREDI								
31.08.15					311	2,18	0,17	8,2%
07.09.15					318	2,43	0,20	9,7%
14.09.15					261	2,97	0,26	11,5%
21.09.15					274	2,46	0,83	13,7%
28.09.15					295	2,78	0,90	14,6%
05.10.15					286	2,88	0,92	14,5%
12.10.15					252	3,04	0,95	14,8%
19.10.15					274	3,09	0,99	15,4%
26.10.15					241	3,17	1,00	16,3%
ISTRSKA BELICA - SV.PETER								
31.08.15					327	1,02	0,15	9,7%
07.09.15					321	2,18	0,15	9,5%
14.09.15					276	2,43	0,19	11,9%
21.09.15					289	2,39	0,80	14,5%
28.09.15					312	2,45	0,90	14,3%
05.10.15					306	2,87	0,94	13,7%
12.10.15					266	2,86	0,96	14,8%
19.10.15					259	2,94	0,98	14,6%
26.10.15					243	2,97	1,03	16,3%
02.11.15					198	2,80	1,09	19,0%
09.11.15					167	2,98	1,25	19,6%

Preglednica 1B : Spremljanje dozorevanja sorte **ISTRSKA BELICA**

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
ISTRSKA BELICA - KROMBERK								
08.09.15					319	2,59	0,90	9,2%
15.09.15					295	2,90	0,94	9,5%
22.09.15					317	3,04	0,98	10,3%
28.09.15					320	3,32	0,99	11,4%
05.10.15					260	3,18	1,00	12,1%
12.10.15					241	3,41	1,00	13,0%
19.10.15					224	3,64	1,26	13,4%
27.10.15					168	3,44	1,55	14,1%
02.11.15					143	3,61	1,81	14,8%
ISTRSKA BELICA - GRADNO								
08.09.15					322	2,65	0,75	9%
15.09.15					275	2,82	0,92	8%
22.09.15					253	2,87	0,95	9%
29.09.15					294	3,00	0,95	9%
05.10.15					229	2,90	0,95	9%
12.10.15					226	3,09	1,02	11%
19.10.15					201	3,00	1,32	11%
26.10.16					195	3,11	1,27	12%
02.11.15					160	2,78	1,26	12%
ISTRSKA BELICA - KOZANA								
08.09.15					328	2,92	0,60	8,8%
15.09.15					291	3,14	0,80	9,9%
22.09.15					293	3,32	1,00	10,8%
29.09.15					314	3,16	1,00	10,4%
05.10.15					257	3,39	1,00	12,4%
12.10.15					213	3,59	1,11	13,0%
19.10.15					229	3,50	1,27	13,9%
ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER - MARK								
08.09.15					308	2,93	0,77	7,3%
15.09.15					277	3,34	0,88	8,2%
22.09.15					317	3,49	0,88	9,2%
28.09.15					310	3,60	0,92	9,5%
05.10.15					235	3,57	0,95	11,0%
12.10.15					207	3,66	1,29	12,8%
19.10.15					193	4,00	1,57	12,4%
27.10.15					147	3,94	1,84	12,3%
02.11.15					141	3,98	2,01	12,4%

Preglednica 1C : Spremljanje dozorevanja sorte **ISTRSKA BELICA**

		Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
		voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
ISTRSKA BELICA - LAMA									
14.09.15	stare oljke					245	2,00	0,33	12,3%
22.09.15						273	1,92	0,72	14,5%
27.09.15						297	2,14	0,75	13,9%
04.10.15						277	2,26	0,95	12,8%
26.10.15						230	2,57	1,01	15,6%
02.11.15						198	2,80	1,01	17,6%
14.09.15	mlade nenamakane					248	1,92	0,43	10,4%
22.09.15						250	1,90	0,75	12,8%
27.09.15						321	2,20	0,80	11,9%
05.10.15						253	2,57	0,90	11,9%
12.10.15						247	2,55	0,98	11,9%
20.10.15						255	2,76	0,98	11,4%
26.10.15						218	2,75	0,99	13,9%
02.11.15						198	2,69	1,01	16,1%
05.10.15	mlade namakane A					262	2,53	0,90	13,2%
12.10.15						266	2,88	0,98	13,5%
20.10.15						260	2,98	0,98	11,4%
26.10.15						232	2,97	0,99	14,8%
02.11.15						216	2,94	1,05	16,7%
14.09.15	mlade namakane B					288	2,13	0,74	11,2%
22.09.15						268	2,06	0,91	14,1%
27.09.15						322	2,27	0,95	12,6%
05.10.15						257	2,57	0,95	13,5%
12.10.15						261	2,73	0,98	13,9%
20.10.15						265	2,82	0,98	14,1%
26.10.15						228	2,69	1,00	15,7%
02.11.15						207	2,72	1,04	17,8%
05.10.15	mlade namakane C					268	2,76	0,95	13,4%
12.10.15						275	2,83	0,98	13,4%
20.10.15						270	2,90	0,98	13,7%
26.10.15						233	2,88	1,00	16,1%
02.11.15						208	2,82	1,07	17,6%
14.09.15	mlade namakane D					338	2,37	0,40	9,5%
22.09.15						310	2,39	0,77	11,7%
27.09.15						349	2,53	0,80	11,5%
05.10.15						276	2,89	0,85	11,9%
12.10.15						284	3,09	0,95	11,7%
20.10.15						282	2,93	0,95	11,2%
26.10.15						241	3,10	0,99	14,1%
02.11.15						224	2,95	1,10	16,3%

Preglednica 2 : Spremljanje dozorevanja sorte **MAURINO**

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota plodov	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
MAURINO - BAREDI								
31.08.15					277	1,18	0,25	5,5%
07.09.15					297	1,43	0,26	6,8%
14.09.15					256	1,35	0,35	8,8%
21.09.15					235	1,31	0,88	12,1%
28.09.15					169	1,47	1,67	13,9%
05.10.15					146	1,65	2,30	14,8%
12.10.15					131	1,57	2,52	14,6%
19.10.15					127	1,58	3,22	14,8%
MAURINO - PURISSIMA								
12.10.15					138	1,66	2,13	11,7%
19.10.15					161	1,69	2,04	11,0%
26.10.15					135	1,81	2,09	12,3%
02.11.15					137	1,81	2,21	14,5%
09.11.15					131	2,02	2,47	13,7%
15.11.15					96	2,07	2,55	13,9%

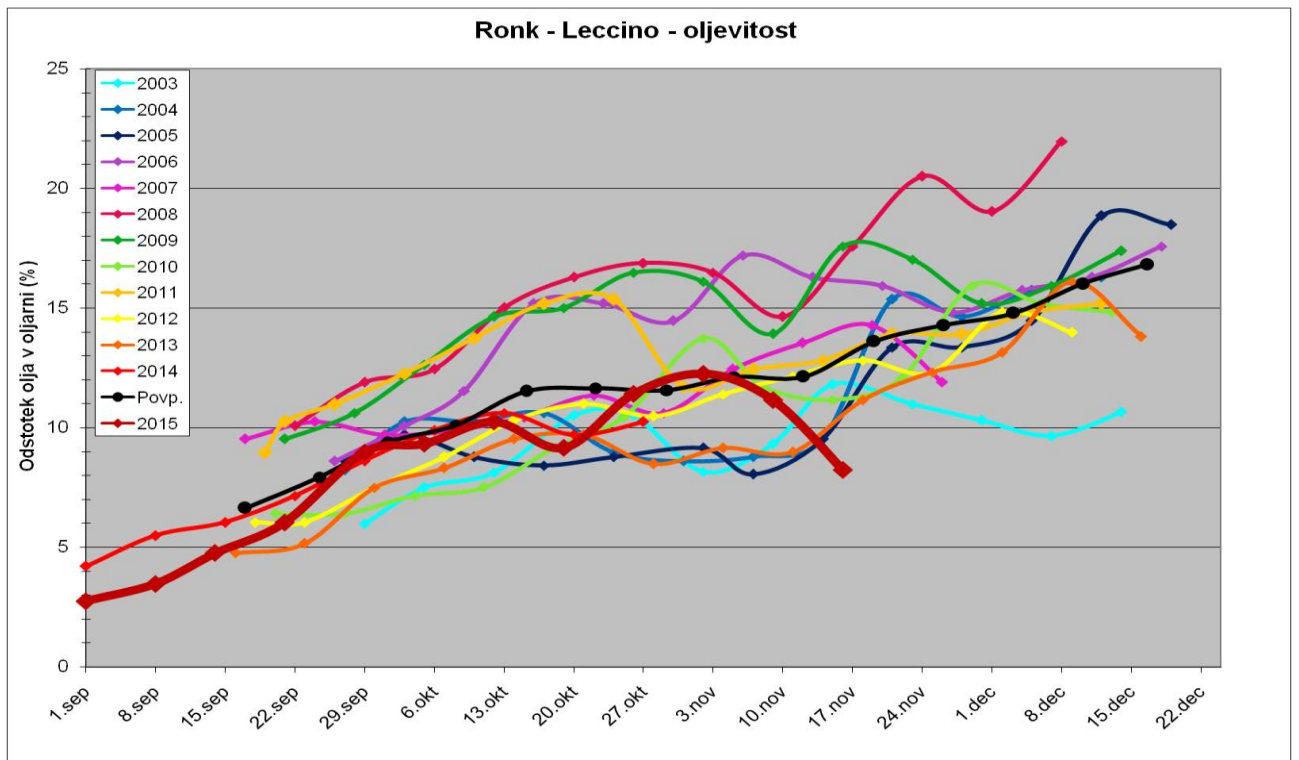
Preglednica 3A : Spremljanje dozorevanja sorte **LECCINO**

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
LECCINO - KROMBERK								
08.09.15					345	2,11	0,13	5,49%
15.09.15					323	2,05	0,83	6,22%
22.09.15					292	2,17	1,37	7,32%
28.09.15					249	2,32	2,13	9,33%
05.10.15					178	2,49	2,93	9,52%
12.10.15					148	2,60	3,33	10,43%
19.10.15					156	2,71	3,70	10,43%
27.10.15					144	2,30	3,24	10,80%
02.11.15					122	2,29	3,78	12,44%
LECCINO - GRADNO								
08.09.15					321	1,55	0,03	2,56%
15.09.15					306	1,76	0,16	3,29%
22.09.15					258	1,82	0,17	3,66%
29.09.15					263	1,91	1,92	5,49%
05.10.15					203	2,09	2,44	7,69%
12.10.15					181	2,18	2,68	7,32%
19.10.15					169	2,19	2,92	8,42%
26.10.15					153	2,17	2,88	8,60%
02.11.15					135	1,79	3,19	9,15%
LECCINO - SEMPETER - MARK								
08.09.15					301	1,92	0,14	2,20%
15.09.15					287	2,14	0,93	5,31%
22.09.15					266	2,33	1,47	6,77%
28.09.15					241	2,32	2,10	7,32%
05.10.15					167	2,54	2,92	7,69%
12.10.15					144	2,71	3,03	8,60%
19.10.15					169	2,92	2,94	6,41%

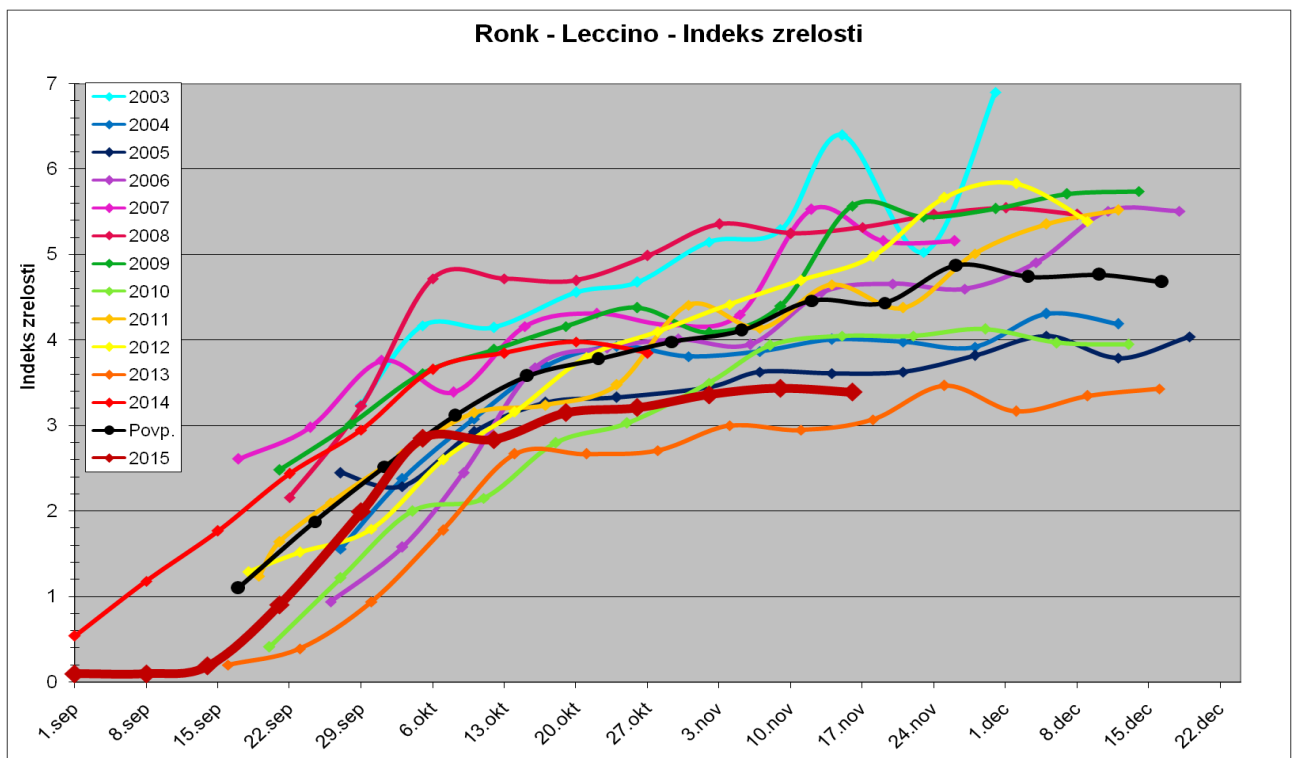
Preglednica 3B : Spremljanje dozorevanja sorte **LECCINO**

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota plodov	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
LECCINO - RONK								
31.08.15	55	45	9	20	364	1,41	0,10	2,8%
07.09.15	57	43	9	21	365	1,62	0,10	3,5%
13.09.15	59	41	10	24	307	1,67	0,19	4,8%
20.09.15	59	41	13	32	300	1,91	0,90	6,0%
28.09.15	56	44	15	34	239	1,94	1,99	9,0%
04.10.15	56	44	15	34	213	2,23	2,85	9,3%
11.10.15	58	42	16	38	183	2,24	2,84	10,3%
18.10.15	61	39	15	38	192	2,40	3,15	9,2%
25.10.15	57	43	18	42	163	2,39	3,21	11,4%
01.11.15	55	45	18	40	145	2,40	3,36	12,3%
08.11.15	55	45	19	42	149	2,30	3,44	11,2%
15.11.15					142	2,63	3,39	8,2%
LECCINO - BENEŠA								
31.08.15	60	40	8	20	355	1,55	0,20	2,8%
07.09.15	57	43	9	21	358	1,78	0,20	6,2%
13.09.15	58	42	10	24	321	1,78	0,41	6,0%
20.09.15	58	42	13	31	294	1,93	1,26	7,1%
27.09.15	57	43	13	30	238	2,17	1,98	9,3%
04.10.15	59	41	14	34	212	2,15	2,60	10,1%
11.10.15	59	41	15	37	176	2,28	3,07	11,2%
18.10.15	59	41	15	37	177	2,47	3,39	10,4%
25.10.15	57	43	17	40	158	2,37	3,45	12,1%
01.11.15	54	46	19	41	136	2,41	3,59	13,5%
08.11.15	53	47	19	40	143	2,31	3,88	13,7%
15.11.15					129	2,64	4,04	8,2%
LECCINO - BAREDI								
31.08.15					322	1,49	0,20	3,3%
07.09.15					344	1,71	0,23	5,1%
14.09.15					313	1,78	0,27	6,8%
21.09.15					305	1,73	1,15	8,6%
28.09.15					195	1,94	2,98	11,4%
05.10.15					177	2,19	3,07	12,3%
12.10.15					162	2,16	3,42	12,6%
19.10.15					155	2,38	3,71	12,6%
26.10.15					147	2,21	3,70	14,6%
LECCINO - Sv. PETER								
31.08.15					365	1,40	0,13	2,8%
07.09.15					349	1,70	0,13	3,5%
14.09.15					318	1,71	0,21	6,0%
21.09.15					296	1,72	1,61	8,4%
28.09.15					202	1,83	2,05	9,7%
05.10.15					192	2,07	2,92	10,4%
12.10.15					173	2,03	3,33	10,6%
19.10.15					172	2,24	3,38	9,9%
26.10.15					160	2,13	3,42	11,7%
02.11.15					145	1,99	3,67	13,2%

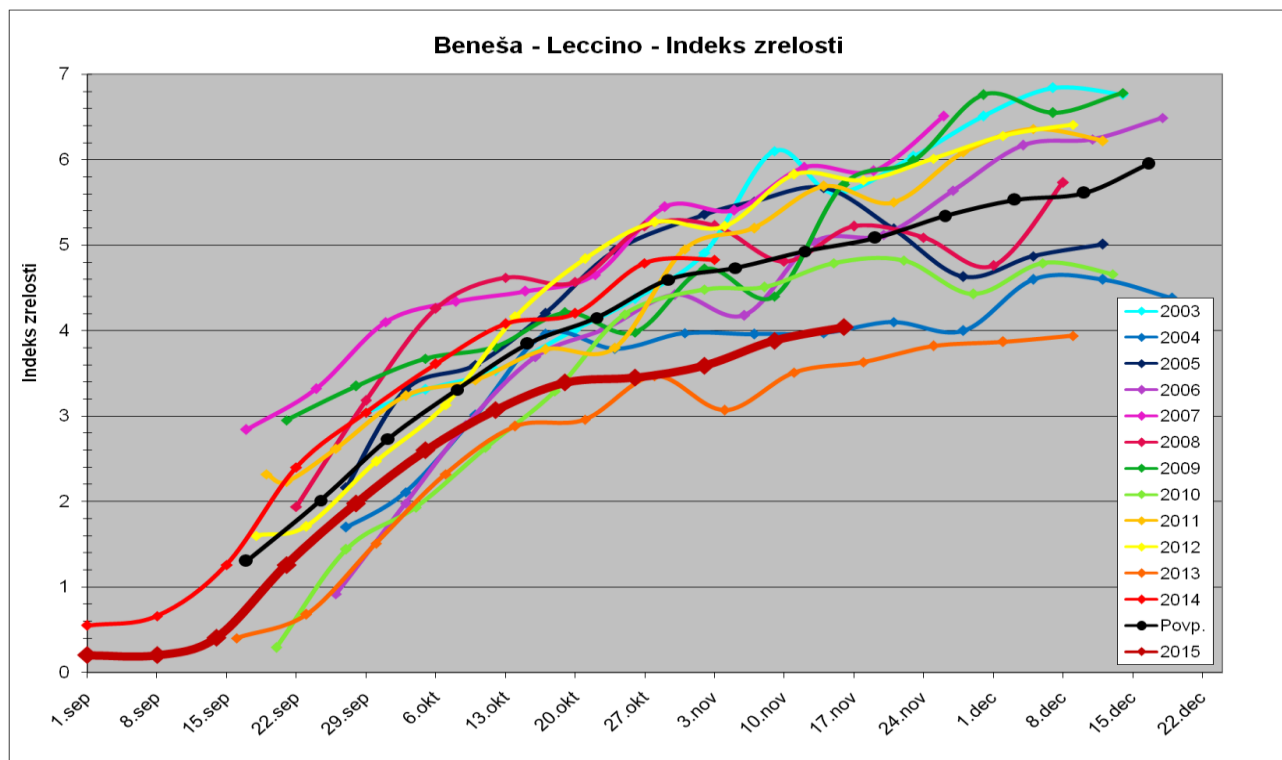
Slika 1: Vsebnost olja pri sorti LECCINO na lokaciji Ronk od 2003 dalje

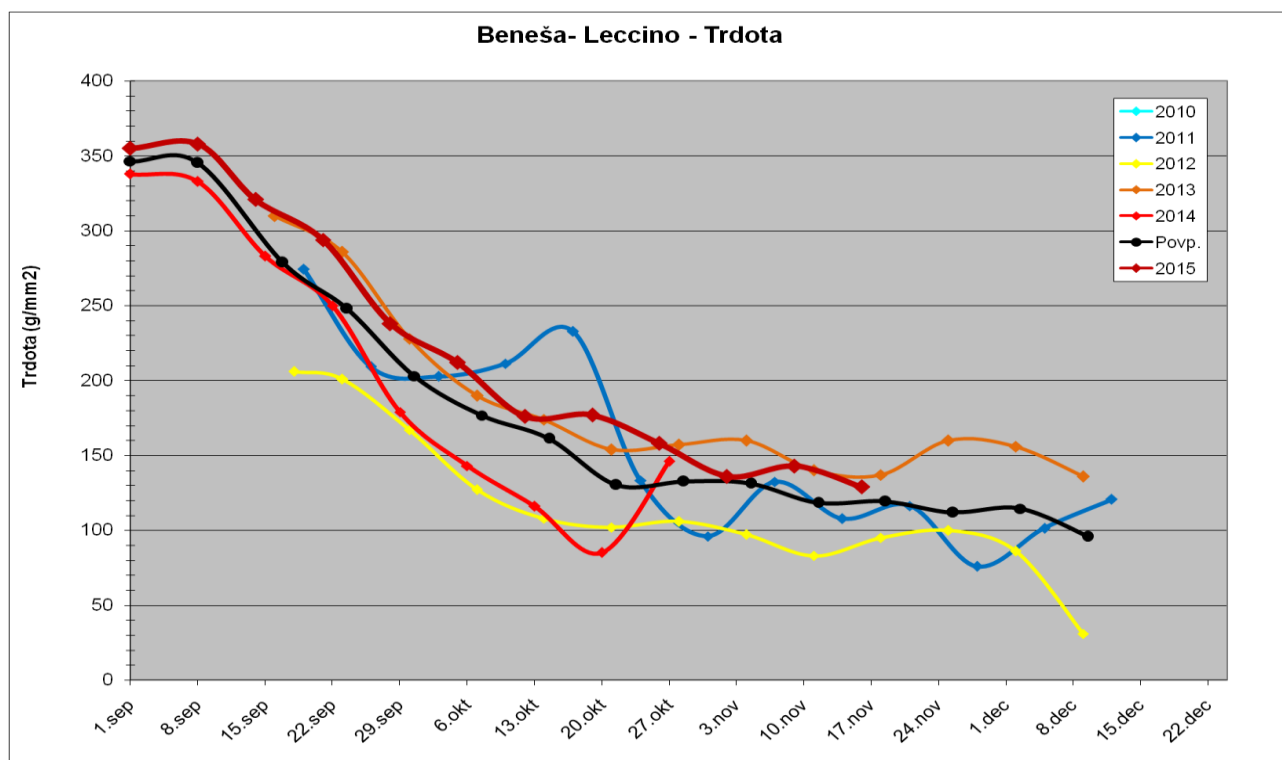
Slika 2: Indeks zrelosti pri sorti LECCINO na lokaciji Ronk od 2003 dalje

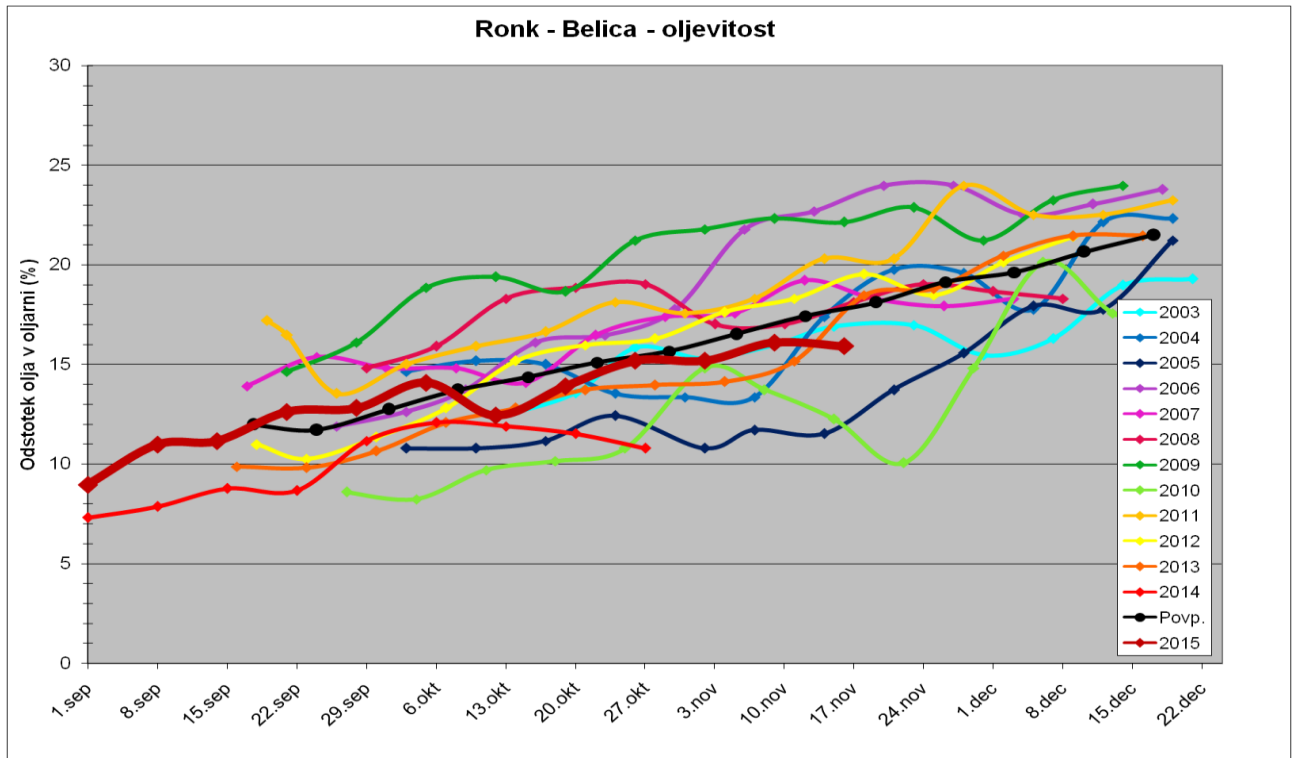
Slika 5: Indeks zrelosti pri sorti LECCINO na lokaciji Beneša od 2003 dalje

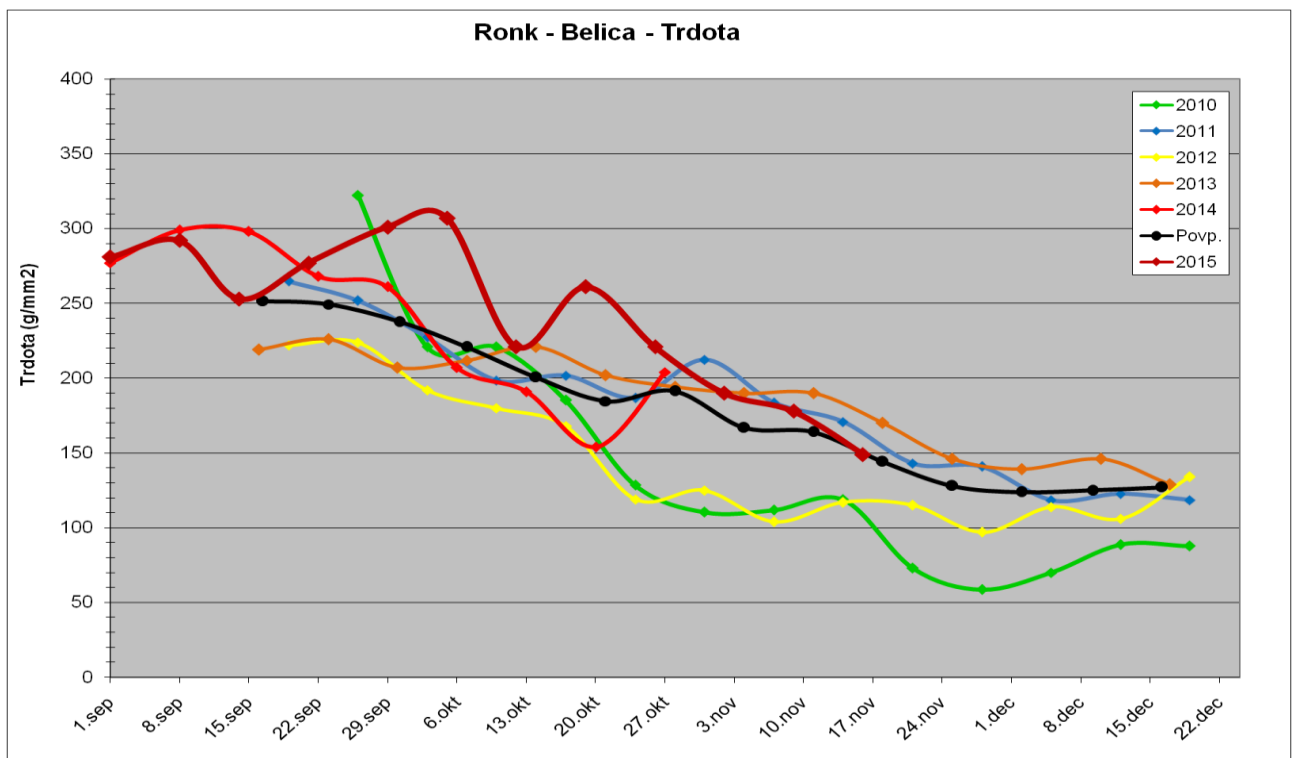
Slika 6: Trdota plodov pri sorti LECCINO na lokaciji Beneša od 2011 dalje

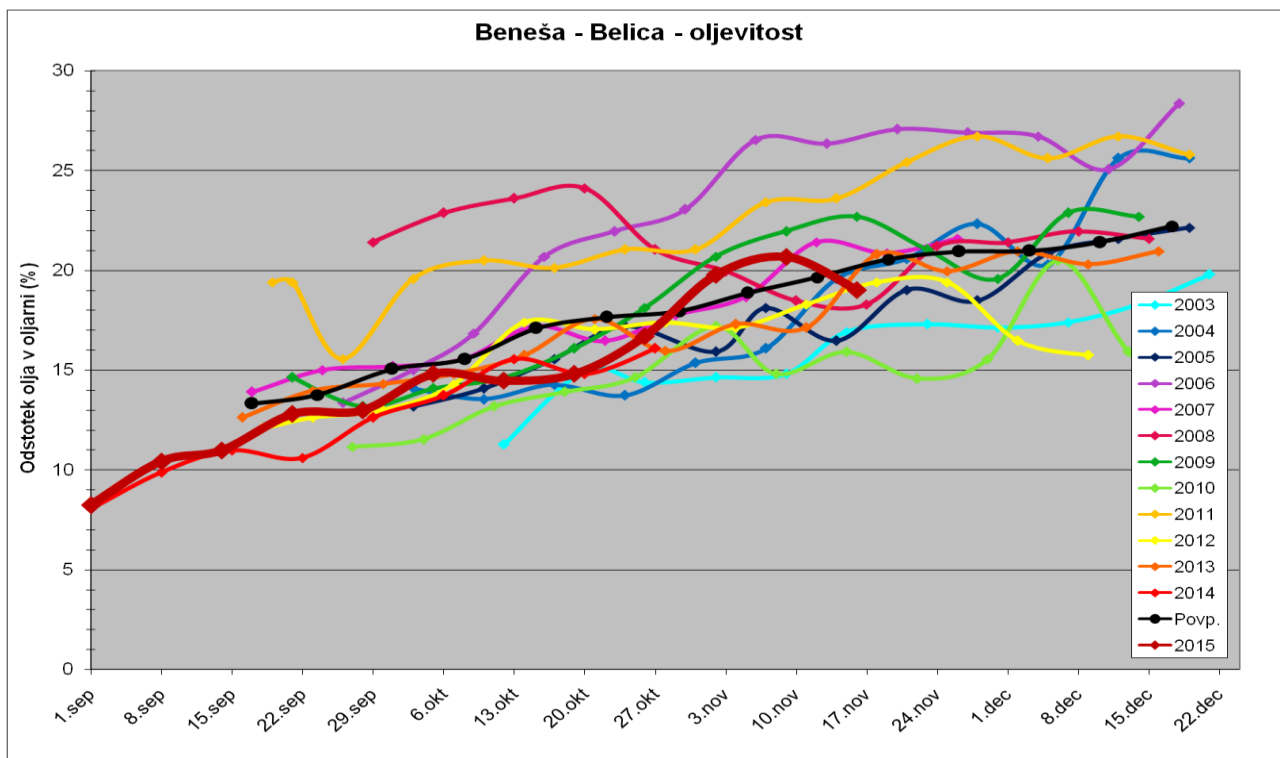
Slika 7: Vsebnost olja pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Ronk od 2003 dalje

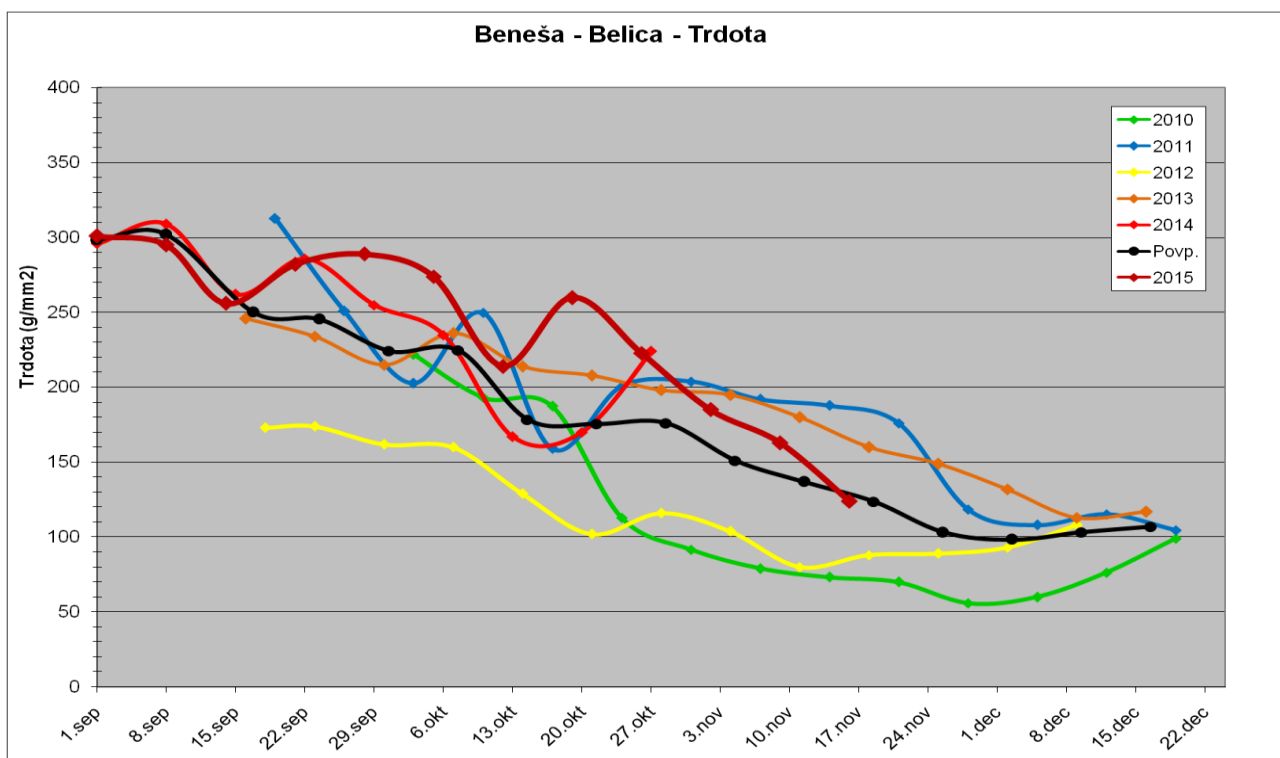
Slika 8: Trdota plodov pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Ronk od 2010 dalje

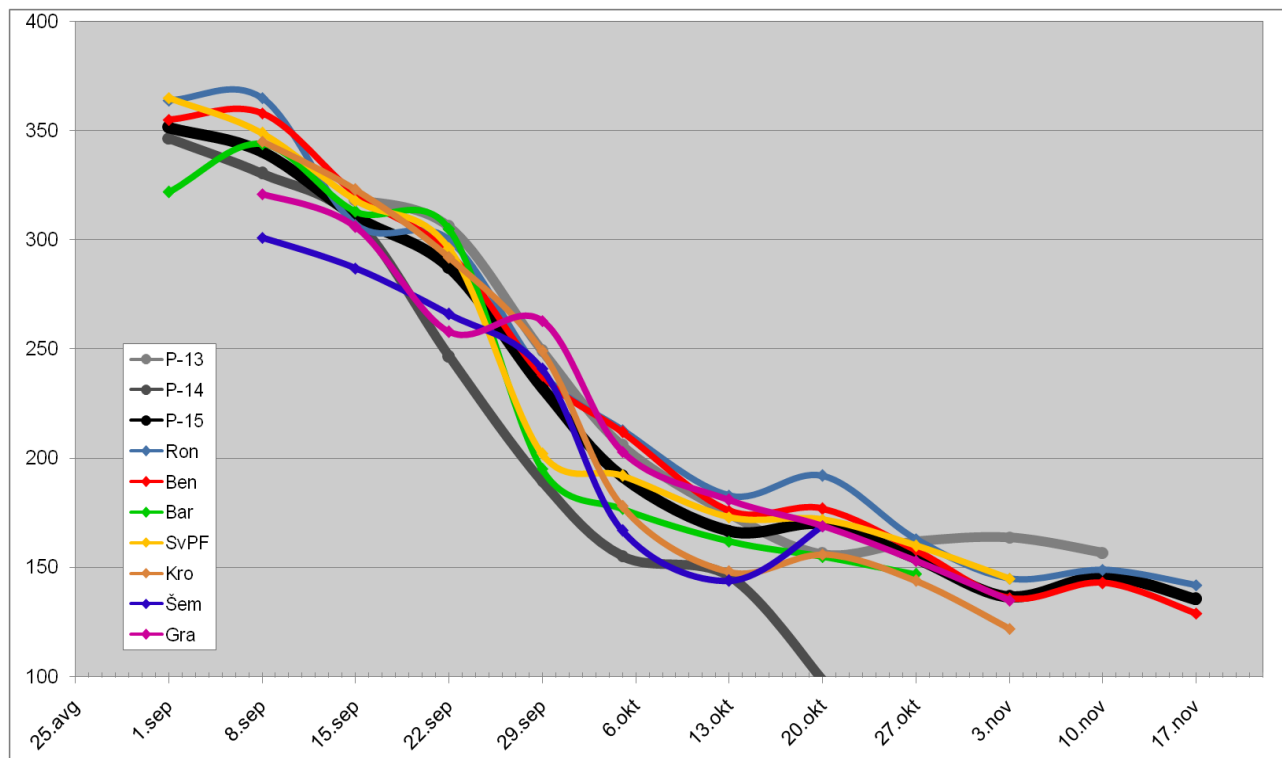
Slika 9: Vsebnost olja pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Beneša od 2003 dalje

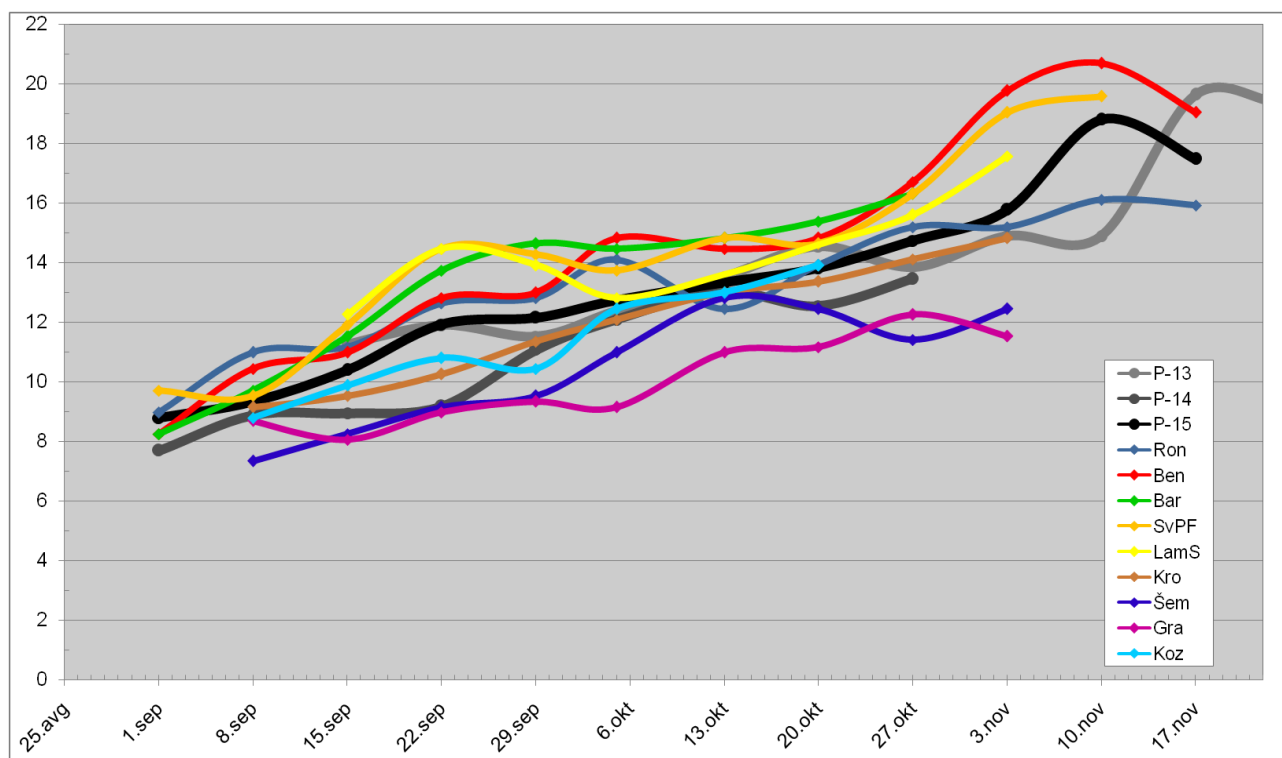
Slika 10: Trdota plodov pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Beneša od 2010 dalje

Slika 13: Trdota plodov (g/mm²) pri sorti LECCINO v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Slika 14: Vsebnost olja (%) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

Slika 15: Trdota plodov (g/mm^2) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2015 v primerjavi s povprečjem 2014 in 2013

